

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU KARARLARI

EMEKLİLİK VE EMEKLİ SANDIĞI İŞLERİ

T.C.
DANIŞTAY
İdari Dava Daireleri
Kurulu
Esas No: 2005/3139
Karar No: 2007/114

Özeti : İdarenin; devlet memurunun sahip olduğu emeklilik hakkını istediği zaman kullanmasına imkan tanınması ve belli bir tarih belirtmek suretiyle isteğe bağlı olarak emeklilik talebinde bulunan devlet memurunun, bu tarihten önce emeklilik hakkını kullanmaktan vazgeçebileceğini gözetmesi, bu nedenle kişinin emekli olmak için belirttiği tarihten önce emeklilik işlemlerini tekemmül ettirmemesi gerektiği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Vekilleri : Av. ...-Av. ...

Karşı Taraf (Davalılar) : 1- Başbakanlık
2- Vakıflar Genel Müdürlüğü

Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : Ankara 6. İdare Mahkemesinin, Danıştay Onbirinci Dairesinin 15.10.2003 günlü, E:2002/2717, K:2003/4054 sayılı bozma kararına uymayarak davanın reddi yolundaki ilk kararında ısrar etmesine ilişkin bulunan 15.6.2005 günlü, E:2005/1113, K:2005/906 sayılı kararını, davacı temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedir.

Davalı İdarelerin Savunmalarının Özeti : İdare Mahkemesince verilen ısrar kararının usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi Mürteza Güler'in Düşüncesi : Davacının temyiz isteminin kabulü ile Ankara 6. İdare Mahkemesince verilen ısrar kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Handan Yağuş'un Düşüncesi : İdare ve vergi mahkemelerince verilen kararların temyizen incelenerek bozulabilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen nedenlerin bulunması gerekmektedir.

Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, söz konusu maddede yazılı nedenlerden hiçbirisine uymadığından, istemin reddi ile temyiz edilen Mahkeme ısrar kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, dosyanın tekemmül etmiş olduğu anlaşıldığından davacının yürütmenin durdurulması istemi hakkındaki talebi görüşülmeksizin dosya incelendi, gereği görüldü:

Vakıflar Genel Müdürlüğünde Genel Müdür Yardımcısı olan ve emekli olmak için başvuruda bulunan davacı; emekli olmaktan vazgeçtiğini bildirerek yaptığı başvurunun kabul edilmemesine ilişkin 2.4.2001 günlü, 674 sayılı işlem ile emekliye sevk edilmesine dair işlemin iptali istemiyle dava açmıştır.

Ankara 6. İdare Mahkemesinin 6.3.2002 günlü, E:2001/614, K:2002/272 sayılı kararıyla; 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun ek 26. maddesinde, istek üzerine emekliye sevk edileceklerin emeklilik işlemlerinin, iştirakçinin mensup olduğu kurumun en yüksek amirinin onayı ile tekemmül edeceğinin hükme bağlandığı, aynı Kanunun 39. maddesinde isteğe bağlı emeklilik koşullarının düzenlendiği, davacının daha önce de üç kez ayrı ayrı dilekçelerle emekli olmak için başvurduğu ve daha sonra şifahi ve yazılı talepleri ile emeklilikten vazgeçmesi üzerine idarece emeklilik isteğinin işleme konulmadığı, son yaptığı emeklilik başvurusu üzerine, emekliye sevk edilmesine dair makam oluru alındıktan sonra emeklilik isteğinden vazgeçtiği, mevzuat gereği isteğe bağlı emeklilik talebinde bulunanların emeklilik işleminin tekemmülünden önce isteklerinden vazgeçebilecekleri, emeklilik işleminin tekemmülünden sonra yapılan vazgeçme taleplerinin ise kabulüne olanak bulunmadığı, öte yandan rapor veya yıllık izin kullanılması sebebiyle emekliye sevk tarihinin iznin bitimi olarak belirtildiği durumda, bu tarihten önce emekliye sevk işleminin idarece kabul edilmeyeceğine ilişkin yasal bir düzenlemenin mevcut olmadığı, davacının emekliye sevki yolundaki iradesini belirttiği dilekçesi üzerine emekliye sevkine onaylanmasından sonra verdiği vazgeçme dilekçesinin emeklilik statüsünün sona erdirilmesi ve tekrar Devlet memuru statüsünü kazanması sonucunu doğurmayacağı, buna göre dava konusu işlemlerde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle dava reddedilmiştir.

Anılan karar, yapılan temyiz incelemesi sonucunda; Danıştay Onbirinci Dairesinin 15.10.2003 günlü, E:2002/2717, K:2003/4054 sayılı kararıyla; 5434 sayılı Kanunun ek 26. maddesi hükmü uyarınca emeklilik onayından sonra emeklilik isteğinden vazgeçmek mümkün değilse de, aynı Kanunun 39/b maddesi hükmü ile iştirakçilere, istek üzerine emekliye ayrılabilme bir hak olarak tanındığından, belirli bir tarih belirtmek suretiyle yapılan isteğe bağlı emeklilik talepleri yönünden, ilgililerin emekli olmak istedikleri tarihten önce bu taleplerinden vazgeçebileceklerinin, iradi emekliliğin bir gereği olarak kabulü gerektiği, olayda davacının 7.2.2001 günlü dilekçesi ile yıllık izninin bitim tarihi olan 2.4.2001 tarihinden itibaren emekliye ayrılmasını istemekle birlikte, bu isteminden 20.3.2001 tarihli dilekçesiyle vazgeçtiğinin anlaşıldığı, bu durumda davacının emekli olmak istediği tarihten önce emeklilik isteminden vazgeçtiğini davalı idareye bildirmiş olması karşısında, vazgeçme talebinin kabul edilerek emeklilik onayının geri alınması gerekirken, reddi yönündeki işlemde hukuka uyarlık görülmediği gerekçesiyle bozulmuş ise de; İdare Mahkemesi bozma kararına uymayarak aynı gerekçelerle davanın reddi yolunda verdiği ilk kararında ısrar etmiştir.

Davacı; Ankara 6. İdare Mahkemesinin 15.6.2005 günlü, E:2005/1113, K:2005/906 sayılı ısrar kararını, hukuk ve usule aykırı olduğunu öne sürerek temyiz etmekte ve bozulmasına karar verilmesini istemektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun, "Genel Hükümler" e yer verilen I. Kısımın 3. Bölümünde, Devlet memurlarının genel hakları sayılmış olup, bu Bölümde yer alan "Emeklilik" başlıklı 19. maddede "Devlet memurlarının, özel kanunlarında yazılı belirli şartlar içinde, emeklilik hakları vardır." hükmü yer almıştır.

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 39. maddesinin (b) bendinde, isteğe bağlı olarak emeklilik hakkını kullanarak emekliye sevk edileceklerde aranacak fiili hizmet süresi ile doldurulması gereken yaş, kadın ve erkeklere göre ayrı ayrı düzenlenmiştir; aynı Kanunun ek 26. maddesinde de, Sandıkla ilgilendirilenlerin emeklilik işlemlerinin, iştirakçinin mensup olduğu kurumun en yüksek amirinin onayı ile tekemmül edeceği hükme bağlanmıştır.

Anılan Kanun hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, "emeklilik" Devlet memurlarına bir hak olarak tanınmış olup, isteğe bağlı olarak bu hakkın kullanılması

durumunda, gerekli şartları taşımak kaydıyla, emekli olma zamanını saptama yetkisi, bu hakkı kullananın iradesine bırakılmıştır. Dolayısıyla emeklilik hakkına sahip Devlet memuru emeklilik işlemlerinin yürürlüğe gireceği tarihi, kendisi tayin edecektir.

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunun ek 26. maddesi hükmü karşısında, emeklilik işlemlerinin kurum amirinin onayı ile tekemmülünden sonra, emeklilik isteğinden vazgeçmek mümkün değilse de, idarenin Devlet memurunun sahip olduğu emeklilik hakkını istediği zaman kullanmasına imkan tanıması ve belli bir tarih belirtmek suretiyle isteğe bağlı olarak emeklilik talebinde bulunan Devlet memurunun, bu tarihten önce emeklilik hakkını kullanmaktan vazgeçebileceğini gözetmesi, bu nedenle kişinin emekli olmak için belirttiği tarihten önce emeklilik işlemlerini tekemmül ettirmemesi gerekir. 5434 sayılı Kanunun ek 26. maddesi, emeklilik işlemlerine ilişkin kurumun en yüksek amirinin onayının hangi tarihte alınacağı konusunda, kurumu bağlı bir yetkinin içinde bırakmadığına göre, idare, bu onayı alırken emekliliğin kişiye bir hak olarak tanındığını, bu hakkın kullanılma zamanını da bizzat kişinin kendisinin belirleyebileceğini gözetmelidir. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "genel bir hak" olarak tanıdığı "emeklilik" hakkının kullanılacağı zamanı saptaması konusunda Devlet memurunun sahip olduğu yetki, idari bir işlem ile ortadan kaldırılmamalıdır.

Tüm bu açıklamalar ışığında, bakılan davada davacının emekli olmak istediği tarihten önce emeklilik isteminden vazgeçtiğini davalı idareye bildirmiş olması karşısında, emeklilik tarihi itibarıyla alınmamış olan kurum amiri onayının geri alınması gerekirken, davacının emekli olmaktan vazgeçtiğine ilişkin yaptığı başvurunun kabul edilmemesine ilişkin işlem ile emekliye sevk edilmesine dair işlemde hukuka uyarlık görülmemiş olup, İdare Mahkemesince verilen ısrar kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Öte yandan belirli bir tarih belirtilmek suretiyle isteğe bağlı emeklilik talebinde bulunulduğu durumda, Devlet memuru emeklilik işlemlerinin tekemmülüyle beraber bu tarih itibarıyla emekli statüsünü kazanmakta olup, bu tarih öncesindeki bir tarihte alınan kurum amiri onayı nedeniyle kişinin Devlet memuru statüsünden çıktığından ve emekli statüsüne girdiğinden söz edilmesi mümkün değildir. Devlet memurunun, emekli olmak için belirttiği tarihe kadar, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu çerçevesinde sahip olduğu tüm hak, yetki ve yükümlülükleri devam etmektedir.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulü ile Ankara 6. İdare Mahkemesinin 15.6.2005 günlü, E:2005/1113, K:2005/906 sayılı ısrar kararının BOZULMASINA, dosyanın adı geçen İdare Mahkemesine gönderilmesine, kullanılmayan yürütmenin durdurulması harcının isteği halinde davacıya iadesine, 22.2.2007 günü oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

Dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesinden, davacının temyiz isteminin reddi ile hukuk ve usule uygun bulunan Ankara 6. İdare Mahkemesinin 15.6.2005 günlü, E:2005/1113, K:2005/906 sayılı ısrar kararının onanması oyuyla karara karşıyız.